

mindelige, foreligger ikke for Høiesteret. Altsaa Høiesteret har ikke paa nogen Maade kunnet give tilkjende, at der ikke fra Parternes Side er begaaet Svig. Det er klart, at jeg kan vinde en Høiesteretsfag om Assuranceerstatning og dog bagefter blive dømt for Brandstiftelse. Det kan jo være foregaaet saaledes, at intet Menneſte ved Noget deraf, jeg kan brænde et Hus af og faae stillet Sagen saaledes, at jeg ved Høiesteret tvinger mig Assuranceſummen derfor og dog bagefter kommer til at betale det Hele igjen og maaffe desforuden vandrer i Lugthuset. Høiesteret har slet ikke havt med den kriminelle Side af Sagen at gjøre og har altsaa ingenſinde ved sin Civilretsdom kunnet ſige, at der ikke muligt fra nogen af Parternes Side er foregaaet en Forbrydelse. Det kan godt være, at der ingen er begaaet; men det er ikke blevet undersøgt, thi da man begyndte paa en Undersøgelse, gif man imod Loven og sluttede Forhøret, og det var ikke muligt trods Beboernes Klager at faae Sagen undersøgt til Bunds. Altsaa Ministeren melder ikke til Thinget, at han har undersøgt Befolkningens Formening om Sagen, men han melder, at vedkommende Herredsfoged har meddelt ham, at der ikke er noget lignende Tilfælde. Dette er nu ikke rigtigt. Der er i den Grad lignende Tilfælde, at det er mere end en Tvillinglighed, og derved kommer jeg nu til en anden Side af Sagen. Den Gang den ulovlige — efter Beboernes Mening ulovlige — Handel gif for sig, søgte man Kjøberen til at udlevere Gaarden, men da naturligtvis baade Kjøberen og Sælgeren havde handlet ulovlig efter Arvingernes Mening, faa ſagſøgte man af meget fornuftigt Hensyn ogsaa Sælgeren til at gaa Erstatning, og det viſte ſig at være en meget klog Fremgangsmaade, thi nu har denne Sag været i 8 Aar, altsaa selv om man vandt Gaarden i Løbet af diſſe 8 Aar, kunde den være formøbet mange Gange, og ſaa var det jo ganſke behageligt, at man kunde henholde ſig til Sælgeren. Altsaa denne Sag er en Tvillingſag. Sagen mellem Ole Madſen Jenſens Arvinger og Kjøberen af Gaarden er et Vindikationsſpørgsmaal om at faae Gaarden tilbage, og den er afgjort ved en Høiesteretsdom — den høier man ſig for — men Sagen mellem de ſamme Arvinger — altsaa de ere Klagerne eller Citanter paa begge Sider — og den ulovlige Sælger ſtaar endnu for Retten, nemlig af den plauſible Grund, at den ſelvſølgelig maatte vente, indtil Høiesteretsdommen ſaldt i den første Sag. Altsaa naar Herredsfogden ſiger, at der ikke er nogen lignende Sag, er det ikke rigtigt. Jeg forſtaar imidlertid meget godt, at Herredsfogden har ſagt dette, thi jeg antager, at Ministeren har ſpurgt, om der var en lignende Skifteſag eller Saadant, og ſaa er det ikke ſaldet Herredsfogden ind. Men at denne Sag er aldeles kongruent med den anden, kan ikke negtes, og der er flere. Af diſſe flere ſkal

jeg dog kun nævne een, fordi der kun er denne ene foruden den, jeg nævnte, ſom er Beboerne vittelig. Mulige andre ſkal jeg ikke nævne for ikke at ſætte Gemytterne i Bevægelse, førend det behøves. Men jeg ſkal ſom ſagt nævne een, ſom har ſlaaende det ſamme Retsſpørgsmaal i ſig, kun med den Forſkjellighed, at det er et Skifte, foretaget paa en eiendommelig Maade, ſom man ikke kender i Kongeriget. En Enkemand behøvede i Slesvig nemlig ikke Dvirghedens omſtændelige Hjælp til Skiftet, han gaar blot op og ſiger til Protokollen: Min Kone er død, ſaaledes og ſaaledes ſkal det være efter hendes Død mellem mig og hendes efterladte Børn. Ogſaa denne Sag — et ſligt Enkemands Skifte — har i Ord og Mening akkurat den ſamme Fare i Følge med ſig ſom den Sag, Høiesteretsdommen har afgjort. Den dreier ſig ogsaa om en Eiendomsgaard, men denne Gaard er 5 Gange ſaa ſtor ſom den her omhandlede, ſaa det er et pekuniært Spørgsmaal af mange Gange større Betydning. Opløsning om denne anden Sag har jeg tilſtillet Andragendeudvalget. Det er altsaa det, vi nu komme til, at, naar Thinget iſſor havde henviſt denne Sag til Ministeren for at faae konſtateret Befolkningens Stemning, ſaa er dette ikke ſket, men Juſtizministeren har konſtateret Herredsfogdens Stemning med Hensyn til, om der er andre Sager, men den afgivne Erklæring er faktisk urigtig, fordi der er andre Sager. Saa ſnart Herredsfogden bliver ſpurgt, er det klart, at han maa ſvare ſaaledes, thi den omtalte Tvillingſag har ſtaaet for i 5 Aar, og den ſtaar for Retten endnu. Det er det, jeg ſigtede til, naar jeg ſagde, at jeg ikke vilde føre de Herrer paa Vilbør. Nu ſiger jeg, at her er en ny Chance i Sagen; her er der en ny Sag, ſom vil komme til Høiesteret; begge diſſe omtalte Sager ere uundgaaelig beſtemte til at gaa den Vej paa Grund af deres Natur, men naar de komme dertil, møder os den Banſkeligheſt, at man ſiger: Her foreligger et Præjudikat. Altsaa, diſſe Sager ere udsatte for at lide under den retskraftige, uomſtødelige Høiesteretsdom ſom Præjudikat. Det er altsaa en ny Side af Sagen, ſom de ærede Medlemmer ikke kendte iſſor, derfor anfører jeg den; thi naar jeg ikke havde fremsat den her, vilde man bagefter kunne bebrejde mig, at jeg ikke havde ſagt det. Man maa huſſe paa, at der er Tale om Erstatning, men for at de ikke ſkulle ſige, naar der er Tale om Erstatning hos en Modpart: Hvor kan der ſaa være Tale om Erstatning fra Statskaſſen? ſkal jeg ſige, at den Erstatning, der er Tale om lige over for Sælgeren, allerede er gjort til Retsſag for 6 a 7 Aar ſiden, og man kunde jo altsaa ikke dengang, da man anlagde denne Erstatningsſag, have nogen Anke om, at Høiesteret vilde komme til det Reſultat, hvortil den er kommen. Jeg vil kun ſige ſom en hiſtorisk Bemærkning, at jeg mange Gange af Underrets-